

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 16 май 2011 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Евгени Танчев

Членове: Владислав Славов
Димитър Токушев
Благовест Пунев
Пламен Киров
Красен Стойчев

Георги Петканов
Ванюшка Ангушева
Цанка Цанкова
Стефка Стоева
Румен Ненков

при участието на секретар-протоколита Силвия Василева разгледа в закрито заседание на 16 май 2011 г. конституционно дело № 7/2011 г., докладвано от съдията Георги Петканов.

Производството е по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и е във фазата по проверка на допустимостта на искането, съгласно чл. 19, ал. 1 от Закона за Конституционния съд /ЗКС/.

Делото е образувано на 22 март 2011 г. по искане на главния прокурор на Република България за установяване на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията противоконституционността на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание /ПОДНС/, /обн. ДВ, бр. 58 от 27.07.2009 г., последно изменение, ДВ бр. 43 от 08.06.2010 г./. В искането се твърди, че тази разпоредба в частта „в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и граждани да

предоставят сведения и документи, които представляват следствена тайна” е противоконституционна, поради противоречие с нормите на чл. 8 и чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

Според главния прокурор съдържанието на разпоредбата на чл. 100 ПОДНС е в противоречие с чл. 8 от Конституцията, провъзгласяващ разделението на властите и с чл. 117, ал. 2 от Конституцията, който гарантира независимостта на съдебната власт. Според него интересите на гражданите и обществото изискват изграждането на независима съдебна власт при установения с чл. 8 от Конституцията принцип на разделение на властите, а в чл. 117, ал. 2 от Конституцията се прогласява и защитава нейната независимост.

Ефективната съдебна защита на основните права и конституционносъобразното действие на съдебната власт се намират в пряка връзка с принципа на нейната независимост. Съгласно чл. 117, ал. 2 от Конституцията съдебната власт е независима, като при осъществяването на своите функции съдиите, прокурорите и следователите се подчиняват само на закона. Главният прокурор твърди, че предоставянето на сведения, които представляват следствена тайна противоречи на принципа за разделение на властите - чл. 8 от Конституцията и нарушава независимостта на съдебната власт, гарантирана от чл. 117, ал. 2 от Конституцията.

В законодателството няма легално определение на понятието “следствена тайна”, но това могат да бъдат само данни от разследванията, които извършват компетентните органи на досъдебното производство. Разгласяването на материалите по разследването е забранено под страх от наказателна отговорност по чл. 360 НК, респ. 198, ал. 2 НПК. Само по изключение може да бъде разрешено такова разгласяване от прокурор - чл. 198, ал. 1 НПК. Опазването на следствената тайна, представлява част от осъществяването на съдебната власт от магистратите, които са независими при изпълнението на своите функции, съгласно чл. 117, ал. 2 от

Конституцията. Затова, според искателя искането на сведения, които съставляват следствена тайна засяга принципа на разделение на властите – чл. 8 от Конституцията, както и на независимостта на органите на съдебна власт – чл. 117, ал. 2 от Конституцията. Това искане може да повлияе негативно върху вътрешното убеждение на разследващите органи. Проявата на какъвто и да е интерес от висши държавни органи, включително и от Народното събрание, поставя под съмнение тяхната обективност и безпристрастност.

В случая вносител на искането е главният прокурор, който по силата на чл. 150 ал. 1 от Конституцията е компетентен да сезира Конституционния съд и да иска образуването на производство за установяване на противоконституционност на ПОДНС. С решение № 11/03.12.2009 г. КС приема, че “правилникът подлежи на контрол за конституционност от КС в рамките на “актове на Народното събрание” (чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ)”. В решение № 7/25.05.2010 г. КС потвърди тази позиция като уточни, че ПОДНС не може да се оспорва по административен или съдебен ред, а само за противоконституционност.

Искането отговаря на изискванията на чл. 17, ал. 1 ЗКС и чл. 18 от Правилника за организацията на дейността на Конституционния съд по отношение на форма, мотиви, време на подаване и съдържание.

Конституционният съд намира, че искането е допустимо и може да го разгледа по същество.

То е направено от оправомощен субект по чл. 150, ал. 1 от Конституцията. Съдът е компетентен да се произнесе по него, тъй като предметът му съгласно чл. 149, ал. 1, т. 2 КРБ е да се произнася по искането за установяване на противоконституционност на законите и другите актове на Народното събрание, както и на актовете на президента.

По предмета на настоящето искане досега КС не е бил сезиран и не се е произнасял с решение или с определение по същия въпрос, който поставя в случая вносителят (чл. 21, ал. 5 ЗКС). Затова според искателя не

11

са налице процесуални пречки за произнасяне. Съдът се е произнасял по искане за обявяване на противоконституционност, но на чл. 95 ПОДНС, като в първата си алинея този текст предвижда Народното събрание или съответната комисия да могат да задължават длъжностно лице или граждани да се явяват и да отговарят на поставените въпроси. Конституционният съд тогава е приел, че чл. 95 ПОДНС не е противоконституционен. Правната норма на чл. 100 ПОДНС не съвпада с тази на чл. 95 ПОДНС (отм.), по който КС вече се е произнесъл с решение № 5/17.05.1995 г. Няма нарушение на чл. 21, ал. 5 ЗКС и искането е процесуално допустимо.

С оглед направеното искане и предмета на делото съдът счита, че като заинтересовани страни следва да бъдат конституирани Народното събрание, Министерският съвет, министърът на вътрешните работи, министърът на правосъдието, Върховният касационен съд, Върховният административен съд, Съюзът на съдиите в България, Асоциацията на прокурорите в България, Национално сдружение на българските прокурори и Висшият адвокатски съвет.

По изложените съображения и на основание на чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

1. Допуска за разглеждане по същество искането на главния прокурор за установяване на противоконституционност на разпоредбата на чл. 100 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание (обн., ДВ, бр. 58/27.07.2009 г., последно изменение, ДВ, бр. 43/08.06.2010 г.) в частта, в която установява задължение за държавни органи и длъжностни лица от държавната и общинската администрация и

граждани да представят сведения и документи, които представляват следствена тайна.

2. Конституира като заинтересовани страни по делото Народното събрание, Министерския съвет, министъра на вътрешните работи, министъра на правосъдието, Върховния касационен съд, Върховния административен съд, Съюза на съдиите в България, Асоциацията на прокурорите в България, Национално сдружение на българските прокурори и Висшия адвокатски съвет.

Препис от определението да се изпрати на вносителя на искането и на заинтересованите страни, като им се предостави възможност в 20-дневен срок от датата на получаването му да представят писмени становища по делото.

Председател:

Членове: